

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Миколаївського базового
медичного коледжу

С.М. Губанов

15 березня 2019 року

ПРОГРАМА

з української мови

для вступників на основі базової та повної
загальної середньої освіти до Миколаївського
базового медичного коледжу

Розглянуто та затверджено на
засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін

15 березня

2019 р.

Протокол № 7

Голова циклової комісії

[Signature]

Пояснювальна записка

Мова належить до найважливіших ознак людини. Вона є засобом і матеріалом формування й становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів та формою буття. Мова – це безперервний процес пізнання світу, його освоєння людиною. Мова є засобом спілкування між людьми, передання власного досвіду іншим і збагачення досвідом інших.

Програму з української мови для вступників коледжу розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів.

На екзаміні з української мови абітурієнти повинні:

знати: основні правила української орфографії і пунктуації.

вміти:

- правильно й охайно писати слова на вивчені орфографічні правила та словникові слова;
- правильно ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації;
- належним чином оформляти роботу

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Роз діли	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів
1	2	3	4
	I	Фонетика. Графіка. Орфоепія.	
1.1		<i>Звуки мови і звуки мовлення. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді та м'які, дзвінкі й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами г і ґ.</i>	Абітурієнт: <i>визначає, що вивчає фонетика, графіка, орфоепія; розрізняє в словах тверді і м'які, дзвінкі і глухі, шиплячі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; визначає основні випадки чергування голосних і приголосних звуків; вимовляє звуки в словах відповідно до орфоепічних норм; правильно пише й обґрунтовує слова з вивченими орфограмами; знаходить і виправляє орфоепічні та орфографічні помилки на вивчені правила; розпізнає у словах і словосполученнях явища уподібнення, спрощення, чергування; вимовляє приголосні звуки відповідно до орфоепічних норм; правильно пише слова з вивченими орфограмами й обґрунтовує їх; користується словником іншомовних слів; знаходить і виправляє орфоепічні й орфографічні помилки на вивчені правила.</i>
1.2		<i>Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї.</i>	
1.3		<i>Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.</i>	
1.4		<i>Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.</i>	
1.5		<i>Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично). Чергування [o] – [a], [e] – [i], [e] – [и]; [o], [e] з [i]; [e] – [o] після [ж], [ч], [ш]; [и], [і] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] – [ж], [ч], [ш] – [з'], [ц'], [с'].</i> <i>Основні випадки чергування у – в, і – й.</i>	
1.6		<i>Орфоепія. Вимова префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, воз-, пре-, при-, прі- та інших, а також їх правопис.</i>	
1.7		<i>Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення -ьо, -йо-.</i>	Абітурієнт: <i>засвоює правила використання м'якого знака та вживання</i>

1	2	3	4
		Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Правильна вимова та написання слів з апострофом. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збіг однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження: <i>и, і</i> , м'який знак та апостроф; подвоєння букв у словах іншомовного походження. Словник іншомовних слів.	апострофа; <i>розрізняє</i> подвоєння та подовження приголосних; <i>виконує</i> словникові роботи та тестові завдання; <i>користується</i> словником іншомовних слів.
1.8		<i>Основні правила переносу слів, вживання великої літери.</i>	<i>засвоює</i> основні правила переносу слів, вживання великої літери та застосовує їх на практиці.
	II	Лексика і фразеологія.	
2.1		<i>Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Вживання багатозначних слів у прямому і переносному значеннях. Загальновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова і терміни.</i>	Абітурієнт: <i>знає</i> , що вивчає лексикологія і фразеологія; <i>визначає</i> належність слів до певної лексичної категорії: однозначні й багатозначні, загальновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, групи слів за значенням, фразеологізми, а також їхню роль у тексті; <i>пояснює</i> значення відомих слів, їхнє походження, значення фразеологізмів, прислів'їв, приказок, крилатих висловів;
2.2		<i>Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми, пароніми.</i>	<i>добирає</i> з-поміж синонімів, антонімів, фразеологізмів найбільш відповідні контексту;
2.3		<i>Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.</i>	<i>редагує</i> тексти з лексичними помилками.
2.4		<i>Групи слів за їх походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження).</i>	
2.5		<i>Активна і пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.</i>	
	III	Будова слова. Словотвір.	
3.1		Корінь, суфікс, префікс і закінчення, основа – значущі частини слова. <i>Змінювання і творення слів.</i>	Абітурієнт: <i>виділяє</i> у слові закінчення, корінь, префікс, суфікс та

1	2	3	4
		Твірна основа. Основні способи словотворення: морфологічний (префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний, складання основ (або слів); неморфологічний (перехід слів з однієї частини мови в іншу).	основу; <i>розрізняє</i> форми слова і спільнокореневі слова; <i>знає</i> основні способи словотвору; визначає способи творення слів; <i>уміє</i> самостійно утворювати нові слова вивченими способами.
3.2		Творення складноскорочених слів.	
	IV	Морфологія. Орфографія.	
4.1		Іменник : загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>знає</i> , що вивчає морфологія; морфологічні ознаки іменника, його синтаксичну роль; особливості відмінювання іменників; <i>визначає</i> рід, число, відмінки іменників, відміни та групи (тверду, м'яку, мішану), а також іменники поза відмінами; <i>використовує</i> відмінкові закінчення іменників чоловічого роду другої відміни на -а (-я), -у (-ю); <i>утворює</i> відмінкові форми іменників кличного відмінка у звертанні; називного множини, орудного однини, родового множини; <i>уміє</i> відрізнати правильні форми від помилкових.
4.2		<i>Іменники</i> — назви істот і неістот, загальні та власні.	
4.3		<i>Рід іменників</i> . Іменники спільного роду. Рід невідмінюваних іменників	
4.4		<i>Число іменників</i> . Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.	
4.5		<i>Відмінювання іменників</i> . Поділ іменників на відміни та групи.	
4.6		Букви -а (-я), -у (-ю) у закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.	
4.7		<i>Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові</i> .	
4.8		<i>Уживання відмінкових форм іменників; кличного відмінка у звертанні (земле, Василю, Олено, добродію, батьку)</i> .	
4.9		<i>Синоніміка</i> деяких відмінкових закінчень: купив сіль (солі), хліб (хліба), твого ім'я (імені), пас ягнята (ягнят).	
4.10		<i>Правила правопису складних іменників (разом, окремо, через дефіс)</i> .	
4.11		Прикметник: Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: <i>визначає</i> морфологічні ознаки прикметника, його синтаксичну роль;
4.12		<i>Групи прикметників за значенням:</i>	

1	2	3	4
		якісні, відносні, присвійні.	знаходить прикметники в реченні;
4.13		Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складена форми)	морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні; розпізнає розряди
4.14		Відмінювання прикметників. Повні й короткі форми якісних прикметників.	прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні),
4.15		Прикметники твердої і м'якої груп, особливості їх відмінювання.	відмінює прикметники твердої і м'якої груп; утворює правильно форми вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняє правильні форми від помилкових.
4.16		Правила правопису складних прикметників (разом, окремо, через дефіс).	вивчає основні правила правопису складних прикметників; виконує словникові та тестові завдання.
4.17		Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: знає загальне значення числівника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні;
4.18		Відмінювання, творення та правопис складних числівників. Особливості відмінювання. Поєднання числівника з іменником.	знаходить числівники в тексті; визначає їх граматичні ознаки; утворює і вживає правильно відмінникові форми числівників; поєднує правильно числівники з іменниками, застосовує правила правопису на письмі; відрізняє правильні форми числівників від помилкових
4.19		Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням, їх відмінювання та правила правопису складних слів.	Абітурієнт: знає значення, морфологічні ознаки і синтаксичну роль займенника; знаходить займенники в тексті, правильно пише складні слова; відмінює всі розряди займенників; відрізняє

1	2	3	4
			правильні форми займенників від помилкових.
4.20		Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: знає загальне значення дієслова, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль; знаходить дієслово в реченні; визначає його форми, граматичні ознаки, належність дієслова до певної дієвідміни, види, часи та способи дієслів.
4.21		Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, безособові форми на -но, -то (загальне ознайомлення). Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.	
4.22		Дієвідміни. Види дієслова (доконаний і недоконаний).	
4.23		Часи дієслова.	
4.24		Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Безособові дієслова.	
4.25		Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: знає значення дієприкметника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль, уміє утворювати активні та пасивні дієприкметники.
4.26		Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Абітурієнт: знає: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієприслівника, уміє утворювати дієприслівники доконаного й недоконаного видів.
4.27		Правила правопису часток не -, ні - з дієсловами, дієприкметниками, дієприслівниками.	уміє практично застосовувати правила правопису часток не-, ні-.
4.28		Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників, ступені порівняння прислівників, способи їх творення.	Абітурієнт: знає загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль прислівника; визначає його граматичні ознаки; уміє утворювати ступені порівняння.
4.29		Основні правила правопису складних прислівників.	використовує на практиці правила правопису складних прислівників разом, окремо,

1	2	3	4
			через дефіс.
4.30		Службові частини мови: <i>прийменник, сполучник, частка</i> , їхні розряди та роль у словосполученнях і реченнях, основні правила правопису. Вигук як особлива частина мови, розділові знаки у ньому.	Абітурієнт: <i>відрізняє</i> службові частини мови: прийменники, сполучники, частки; <i>знаходить</i> вигуки в реченні, відрізняє їх від службових частин мови; <i>використовує</i> правила правопису під час виконання словникових та тестових завдань.
	V	Синтаксис. Пунктуація.	
5.1		<i>Словосполучення і речення.</i> <i>Способи зв'язку слів у словосполученні.</i> <i>Типи словосполучень.</i>	Абітурієнт: <i>розрізняє</i> головне і залежне слово у словосполученні; <i>визначає</i> типи словосполучень за належністю головного слова до певної частини мови, способи зв'язку слів (узгодження, керування, прилягання), речення різних видів, правильно ставить розділові знаки. <i>Розрізняє</i> речення різних видів: за метою висловлення, за складом граматичної основи, за наявністю необхідних членів речення, за будовою. <i>правильно ставить</i> розділові знаки при однорідних членах речення та обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> помилки на вивчені правила; <i>правильно інтонує</i> речення з однорідними членами.
5.2		<i>Речення. Порядок слів у реченні.</i> Головні та другорядні члени речення. Однокладні та неповні речення, розділові знаки у них.	
5.3		<i>Тире між підметом і присудком.</i>	
5.4		Дієприкметниковий, дієприслівниковий та порівняльний звороти, розділові знаки при них.	
5.5		Речення з однорідними членами <i>Однорідні члени речення (із сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком).</i>	
5.6		<i>Однорідні й неоднорідні означення.</i>	
5.7		<i>Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.</i>	
5.8		<i>Правопис. Кома між однорідними членами речення.</i> Двокрапка і тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.	
5.9		Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями) Звертання непоширені й поширені. Вставні слова (словосполучення, речення).	

1	2	3	4
5.10		<i>Правопис.</i> Розділові знаки у звертанні і вставних словах.	звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями) в тексті; <i>правильно ставить</i> розділові знаки у звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях) та обґрунтовує їх; <i>знаходить</i> та <i>виправляє</i> помилки на вивчені пунктуаційні правила.
5.11		Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (у тому числі уточнювальні).	Абітурієнт: <i>знаходить</i> відокремлені та невідокремлені, уточнювальні члени речення; <i>правильно розставляє</i>
5.12		<i>Правопис.</i> Розділові знаки у відокремлених членах речення.	розділові знаки у вживанні відокремлених означень, прикладок, додатків, обставин та уточнювальних членів речення та обґрунтовує їх.
5.13		Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком.	Абітурієнт: <i>розрізняє</i> структурні відмінності простих і
5.14		Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.	складних речень, складних речень із сурядним і підрядним зв'язком; <i>знаходить</i> у тексті
5.15		<i>Правопис.</i> Розділові знаки між частинами складносурядного речення.	складносурядні речення; <i>визначає</i> види складних речень (сполучникові й безсполучникові), засоби зв'язку між частинами речення у складному, межі частин у складному реченні, кількість граматичних основ у ньому; <i>правильно ставить</i> розділові знаки між частинами складносурядного речення й обґрунтовує їх; <i>знаходить</i> і <i>виправляє</i> пунктуаційні помилки на вивчені правила.
5.16		Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> складнопідрядне

1	2	3	4
		Основні види складнопідрядних речень.	речення у тексті, у тому числі з кількома підрядними частинами;
5.17		<i>Правопис.</i> Розділові знаки між головною і підрядною частинами складнопідрядного речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.	<i>визначає</i> головну і підрядну частини, види складнопідрядних речень; <i>розрізняє</i> сполучники і сполучні слова; <i>правильно ставить</i> коми між частинами складнопідрядного речення й обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> помилки на вивчені правила.
5.18		Безсполучникове складне речення Смислові відношення між частинами безсполучникового складного речення.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> безсполучникові складні речення; <i>визначає</i> його основні ознаки, смислові відношення між частинами безсполучникових складних речень;
5.19		<i>Правопис.</i> Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.	<i>правильно ставить</i> розділові знаки (кому, двокрапку, крапку з комою, тире) між частинами безсполучникового складного речення й обґрунтовує їх.
5.20		Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> у тексті складне речення з різними видами зв'язку;
5.21		<i>Правопис.</i> Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.	<i>правильно розставляє</i> в них розділові знаки й обґрунтовує їх.
5.22		Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб передачі чужої мови. Діалог.	Абітурієнт: <i>знаходить</i> речення з прямою і непрямою мовою, з цитатами, репліками діалогу; <i>визначає</i> їхні особливості, виражальні можливості; <i>правильно ставить</i> розділові знаки у прямій мові, цитаті, діалозі й обґрунтовує їх; <i>замінює</i> пряму мову непрямою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Дудка О.О., Шевелева Л.А. Український правопис. Практикум. 5-11 класи. – В-во «Гімназія», 2011.
2. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: Підручник (рівень стандарту). – В-во: «Генеза», 2010.
3. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. - К.: Вища школа, 2007.
4. Пентиліук М.І., Гайдаєнко І.В. Українська мова: Підручник. – К.: Освіта, 2009.
5. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2007.
6. Український правопис. - К.: Наукова думка, 1995.
7. Збірник тестових завдань з української мови та літератури: Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників середніх шкіл і вступників до Національного університету «Львівська політехніка» / Укл.: Г.Л. Вознюк, І.П. Васишин, І.Б. Ментинська. – Львів, 2013. – 476 с.

ДОДАТКОВА:

1. Авраменко О.М. Українська мова. Довідник. 1500 завдань у тестовій формі. 5-11 класи. – В-во «Грамота», 2010.
2. Дудка О.О., Шевелева Л.А. Українська мова. Комплексний довідник. 5-11 класи. – В-во «Гімназія», 2011.
3. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. - Харків: ВД «ШКОЛА», 2009.
4. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.: ТОВ «КАЗКА», 2008.
5. Орфографія української мови: просто про складне / Радченко І. - К.: Шкільний світ, 2008.
6. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. - К.: Вища школа. - 2004.
7. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 2007.